

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

A7-0345/2013

22.10.2013

SOOVITUS

Ettepanek võtta vastu nõukogu otsus protokollide sõlmimise kohta Euroopa Liidu ja Kiribati Vabariigi vahel, millega määratakse kindlaks ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja teiselt poolt Kiribati Vabariigi vahel sõlmitud kalandusalases partnerluslepingus sätestatud kalapüügivõimalused ja rahaline toetus (13331/2012 – C7-0036/2013 – 2012/0229(NLE))

Kalanduskomisjon

Raportöör: Isabella Lövin

Kasutatud tähised

- * nõuandemenetlus
- *** nõusolekumenetlus
- ***I seadusandlik tavamenetlus (esimene lugemine)
- ***II seadusandlik tavamenetlus (teine lugemine)
- ***III seadusandlik tavamenetlus (kolmas lugemine)

(Märgitud menetlus põhineb õigusakti eelnõus esitatud õiguslikul alusel.)

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT	5
SELETUSKIRI	6
ARENGUKOMISJONI ARVAMUS	13
EELARVEKOMISJONI ARVAMUS	17
PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS.....	20

EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT

ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus protokollis sõlmimise kohta Euroopa Liidu ja Kiribati Vabariigi vahel, millega määratakse kindlaks ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja teiselt poolt Kiribati Vabariigi vahel sõlmitud kalandusalases partnerluslepingus sätestatud kalapüügivõimalused ja rahaline toetus (13331/2012– C7-0036/2013 – 2012/0229(NLE))

(Nõusolek)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu otsuse eelnõu (13331/2012),
 - võttes arvesse protokollis projekti, millega määratakse kindlaks ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja teiselt poolt Kiribati Vabariigi vahel sõlmitud kalandusalases partnerluslepingus sätestatud kalapüügivõimalused ja rahaline toetus (13333/2012),
 - võttes arvesse nõusoleku taotlust, mille nõukogu esitas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 43 lõike 2 ja artikli 218 lõike 6 teise lõigu punkti a kohaselt (C7-0036/2013),
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 81 ja artikli 90 lõiget 7,
 - võttes arvesse kalanduskomisjoni soovitusi ning arengukomisjoni ja eelarvekomisjoni arvamusi (A7-0345/2013),
1. annab nõusoleku protokollis sõlmimiseks;
 2. palub komisjonil edastada Euroopa Parlamendile lepingu artiklis 10 ette nähtud ühiskomitee koosolekute protokollid ja järeldused, samuti protokollis artiklis 3 osutatud mitmeaastane valdkondlik programm ja vastavad iga-aastased hindamistulemused; palub komisjonil hõlbustada Euroopa Parlamendi esindajate osalemist ühiskomitee koosolekutel vaatlejatena; palub, et komisjon esitaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule protokollis viimasel kehtivusaastal ja enne, kui alustatakse läbirääkimisi selle uuendamiseks, protokollis täitmise täieliku hindamisaruande, seadmata nimetatud dokumendi kättesaadavusele asjatuid piiranguid;
 3. palub nõukogul ja komisjonil oma vastavate volituste piires teavitada Euroopa Parlamenti viivitamata ja täielikult uue protokollis ja selle pikendamise seotud menetluste kõigil etappidel vastavalt Euroopa Liidu lepingu artikli 13 lõikele 2 ja Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõikele 10;
 4. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule, komisjonile ning liikmesriikide ja Kiribati Vabariigi valitsustele ja parlamentidele.

SELETUSKIRI

Sissejuhatus

Kiribatiga sõlmitud kalandusalase partnerluslepingu uus protokoll annab Hispaania, Prantsusmaa ja Portugali laevadele juurdepääsu Kiribati vetele 16. septembrist 2012 kuni 15. septembrini 2015.

Raportöör on siiski seisukohal, et see protokoll võib mitmel moel õnnestada arengumaade hulka kuuluvate väikeste saareriikide jõupingutusi tuunivarude kasutamise haldamisel ning neist saadava sissetuleku suurendamisel. Seetõttu ei aita protokoll kaasa tuunivarude jätkusuutlikule majandamisele Vaikse ookeani lääne- ja keskosas.

Kiribati ja Nauru lepingu osapooled

Kiribatil on kasutada väga vähe muid ressursse peale oma suure majandusvööndi kalavarude. Välisriikide laevadele litsentside andmisest saadavad tasud moodustavad 20–30% valitsuse tuludest¹. Riigi SKP inimese kohta on üks piirkonna väiksemaid ning riik on klassifitseeritud vähim arenenud AKV riikide hulka.

Nauru lepingu osapooled (*Parties to the Nauru Agreement – PNA*)², kelle hulka kuulub ka Kiribati, sõlmisid lepingu eesmärgiga tagada kooskõlastatud kalavarude majandamine oma riikide majandusvööndites ning suurendada kalavarudest saadavat kasu. See on siduv lepingu tasemel akt. Selle osapooled on läbirääkimistel käsitlenud mitut rakenduslepingut, milles sätestatakse litsentsimise *miinimumtingimused*, näiteks laevade järelevalvet, ümberlaadimist, alade sulgemist, püügivahendite piiranguid, lossimiskohustusi, vaatlejate kohalviibimist ning püügipäevagraafikuid (VDS – *Vessel Day Scheme*) käsitlevad sätteid. PNA majandusvööndites tegutsevad kolmandate riikide laevad peavad neid sätteid järgima.

PNA vetest saadakse 50% maailma võõttuuni väljapüügist.

Püügipäevagraafikud

VDS mehhanismi raames võivad laevaomanikud PNA vetele juurdepääsuks püügipäevi osta ja nendega kaubelda. Vaikse ookeani piirkonna nõuandva organi, saarte foorumi kalandusameti (*Forum Fisheries Agency – FFA*) hinnangul:

„Püügipäevagraafikute eesmärk on piirata ja vähendada käsitletava tuuniliigi püüki ning tõsta kalapüügitegevuse tulukust [...] PNA on määranud püügipäevade koguarvu, mil nende ühendatud vetes kala püüda võib, ning selle koguarvu jaotuse riikide vahel.”

VDS mehhanism hõlmab püügikoormuste jaotamise reegleid ja muid nõudeid, näiteks minimaalset tasu, millest odavamalt ei tohi ühtki püügipäeva müüa. Mehhanismi rakendamise tulemusena on juurdepääsutasud, mille suurus oli 2009. aastal alla 2000 USA dollari päeva

¹ ELi ja Kiribati vahelise kalandusalase partnerluslepingu praegu kehtiva protokollu järeelhindamine ning tulevase protokollu eelhindamine koos mõjude analüüsiga. Lõpparuanne. Mai 2012.

² Saalomoni Saared, Tuvalu, Kiribati, Marshalli Saared, Paapua Uus-Guinea, Nauru, Mikroneesia Liiduriigid ja Belau.

eest, tõusnud PNA piirkonnas 2012. aastal kokku lepitud miinimumtasuni 5000 USA dollarit päeva eest, kusjuures hulk püügipäevi müüdi hinnaga 8000 USA dollarit. 2013. aasta mais suurendas PNA miinimumtasu 6000 USA dollarini.

Alates 2008. aastast on asjaomane piirkondlik kalandusorganisatsioon – Vaikse ookeani lääne- ja keskosa kalanduskomisjon (*Western and Central Pacific Fisheries Commission* – WCPFC) – lubanud kasutada VDS mehhanismi kolmandate riikide laevade püügikoormuse reguleerimiseks PNA majandusvööndites¹. Seetõttu on EL, kuigi ta ei ole PNA liige, kohustatud järgima VDS mehhanismi, kuna ta on WCPFC lepinguosaline.

ELi kohustused arengumaade hulka kuuluvate väikeste saareriikide ees

Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni 1982. aasta 10. detsembri mereõiguse konventsiooni piirialade kalavarude ja pika rändega kalavarude kaitset ja majandamist käsitlevate sätete rakenduskokkuleppes (*UN Fish Stocks Agreement* – UNFSA), mille on ratifitseerinud nii EL kui ka Kiribati, kutsutakse riike üles tegema koostööd, et „parandada arengumaade, nende seas eriti vähim arenenud maade ning väikeste saareriikide võimekust kaitsta ja majandada piirialade kalavarusid ja siirdekalade varusid”².

UNFSA läbivaatamise konverentsil 2010. aasta mais kutsuti liikmeid täiendavalt üles „soodustama selliste strateegiate määratlemist, mis aitaksid arengumaadel, eriti vähim arenenud maadel ja väikestel saareriikidel realiseerida senisest suuremat osa piirialade kalavarude ja siirdekalade varude püügist saadavast kasust ning tugevdada piirkondlikke jõupingutusi selliste kalavarude jätkusuutlikuks kaitsmiseks ja majandamiseks”. Neid eesmärke toetab ka ÜRO Peaassamblee.³

Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 208 on sätestatud ELi kohustus, et liit võtab arengukoostöö eesmärke arvesse muu sellise poliitika puhul, mida ta rakendab ja mis tõenäoliselt mõjutab arengumaid.

Uue protokolliga tähtsamad sätted

Uus kolmeaastane protokoll annab juurdepääsu 10 ELi kalalaevale (4 seinerit ja 6 õngejadalaeva) võrdlustonnažiga 15 000 tonni siirdekalaliike aastas. Siiani kasutavad protokolliga antud võimalusi vaid seinerid.

Kogu kaheks aastaks protokolliga ette nähtud rahalisest toetusest 1 325 000 eurot makstakse 975 000 eurot varudele juurdepääsu eest ning 350 000 eurot Kiribati kalanduspoliitika toetamiseks.

Ülimalt tähtis on siin aga asjaolu, et protokollis ei järgita VDS mehhanismi ega seata Kiribatis rakendatud püügikoormustele muud piirangut peale laevade arvu. Ometi tegi Kiribati kohe läbirääkimiste alguses selgeks, et kavatseb võtta aluseks VDS mehhanismi.⁴ Seda on

¹ Kaitse- ja majandamismeetmed (CMM) 2008-01, punktid 11 ja 17; CMM 2011-11, punktid 1 ja 2; CMM 2012-01, punkt 12.

² Artikkel 25. Arengumaadega tehtava koostöö vormid, lõike 1 punkt a. UNFSA.

³ Vt ÜRO Peaassamblee resolutsiooni 66/68 punkt 157.

⁴ „Läbirääkimiste ettevalmistamisel väljendasid mõlemad pooled oma seisukohti selles küsimuses. Kiribati teatas ELile, et nad võtavad oma lähenemisviisi aluseks VDS mehhanismi.” EÜ/Kiribati kalandusalase

tunnistatud ka eelmise protokolliga järelhindamises. Seega on EL ja Kiribati läinud vastuolulise peamise kalavarude majandamise meetmega, mille on vastu võtnud nii PNA kui ka WCPFC.

Võimalik tulu kaotus Vaikse ookeani saareriikide jaoks

Paljud PNA liikmed näevad ühepoolset ja väljaspool kokkulepitud VDS mehhanismi raame määratud juurdepääsutasudes – nagu sätestatud ELi ja Kiribati lepingus – ohtu süsteemile, mille nad on viimastel aastatel hoolega välja töötanud miinimumtasude üle läbirääkimiste pidamiseks, et suurendada oma võimalusi õiglast tulu saada.

VDS mehhanismi kõrvalejätmine uues protokollis võib vähendada Kiribati ja piirkonna tulusid. Eelmise protokolliga määratud juurdepääsutasude kohta öeldakse selle järelhindamises, et „keskmine makse aastatel 2007–2011 oli 3350 eurot/ 4675 USA dollarit päevas, s.o lähedane praegusele PNA võrdlushinnale 5000 dollarit päevas”¹. Sellist keskmist makset saab siiski seletada ainult 2007. aasta suurte saakidega. Kõigil teistel aastatel on arvud oluliselt väiksemad. 2011. aastal sai Kiribati ELilt 3559 USA dollari väärtuses tasu püügipäeva eest ning 2009. aastal ainult 2308 USA dollarit (vt tabel 1). Alles 2013. aasta mais leppisid PNA riigid kokku uues lähtetasemes 6000 USA dollarit päeva eest. Selle miinimumtaseme võib järgmistel aastatel üle vaadata. Paljud tehingud on aga tehtud sellest oluliselt kõrgemal tasemel, kuni 8000 USA dollarini ulatuvate hindadega.

VDS mehhanismist kõrvalejäämist nõudes säilitab EL suhteliselt madalad juurdepääsutasud, mis moonutavad piirkondlike tuunipüügilubade turgu.

Vajadus reguleerida piirkonnas püügikoormust

Ülemäärane püügivõimsus ja ülemäärane püügikoormus on peamised probleemid, millega tuleb tegelda kõigis piirkondades, ning Vaikse ookeani lääne- ja keskosa ei ole erand. Seoses sellega peaks EL aktiivselt toetama piirkondlike jõupingutusi liigse püügivõimsuse ja -koormuse piiramisel. Püütud tonnažil või laevade arvul põhinev juurdepääs ei kajasta piisavalt summaarset püügikoormust, eriti kuna ELi laevastik koosneb väga suurtest laevadest. Selles osas võiks hästi kavandatud ja jõustatud püügipäevagraafikute mehhanism olla vahendiks, mis hoiab ära püügikoormuse edasise kasvu piirkonnas.

VDS mehhanismis tuleks ette näha sobivad kaalud osalevate laevade suuruse arvessevõtmiseks. ELi seinerid on ühed suuremad maailmas ning nende püügipäevi tuleks korrigeerida kordusteguri abil. Kui sellist kaalutegurit arvestatakse, peaks ELi laevade poolt praegu makstav juurdepääsutasu suurenema vastavalt nende püügivõimsusele.

Kiribati ei järgi PNA kehtestatud VDS mehhanismi

Aastal 2012 ületas Kiribati talle eraldatud püügipäevade arvu peaaegu 80% võrra.² VDS mehhanismi reeglite alusel oleks tulnud osta need püügipäevad teistelt PNA lepinguosalistelt,

partnerluslepingu protokolliga rakendamise ühiskomisjoni koosoleku kinnitatud protokoll. Nadi, Fidži, 30. mai 2012.

¹ EÜ ja Kiribati vahelise kalandusalase partnerluslepingu praegu kehtiva protokolliga järelhindamine ning tulevase protokolliga eelhindamine koos mõjude analüüsiga. Lõpparuanne. Mai 2012.

² Viimasel PNA ministrite kohtumisel esitatud sisedokumentide alusel.

kes oleksid seeläbi omakorda võinud tulu saada. Seda ei tehtud. ELi laevade püük Kiribati vetes on kindlasti andnud oma osa sellesse, et Kiribati ületas oma PNA lepingu kohaselt eraldatud päevade arvu ning tõsiasi, et EL VDS mehhanismi ei järgi, raskendab oluliselt kalapüügitegevuse haldamist Kiribati majandusvööndis.

EL ei järgi avamerel Vaikse ookeani lääne- ja keskosa kalanduskomisjoni (WCPFC) püügikoormuse piiranguid

Kui Euroopa Komisjon on süüdistanud PNAd läbipaistvuse puudumises ja kohaldatavate püügikoormuse piirangute ületamises, tuleb märkida, et ka EL ei ole täitnud WCPFC reegleid püügikoormuse piiramiseks. Nagu **tabelis 2** näha, rikkusid ELi seinerid aastatel 2007–2011 pidevalt CMM 2008-01 abil kehtestatud avamere püügikoormuse piiranguid.

ELi seinerite mõju piirkonna tuunivarudele

Kuigi ELil on praegu Vaikse ookeani lääne- ja keskosas püüdmas ainult neli laeva, ei saa nende püügi mõju väheoluliseks pidada. ELi seinerid on ühed suuremad ja võimsamad kogu maailmas ning nad sõltuvad suurel määral triivivatest peibutuspüügivahenditest (vt **tabel 3**). Nende tegevuse tagajärjel püütakse olulisel hulgal suursilm-tuuni noorkalu. Uusimad WCPFC poolt 2012. aastal koostatud varude hinnangud näitavad suursilm-tuuni ülepüüki.

Ainult neljast ELi lipu all sõitvast seinerist koosneva laevastiku arvele langes 2010. aastal 15,5% kõigi Vaikse ookeani lääne- ja keskosas tegutsevate seinerite suursilm-tuuni püügist. Tuunipüük seinanoodaga triivivaid peibutuspüügivahendeid kasutades tekitab ka tõsist muret seoses siidhallhai püügiga. Arvulised näitajad on teravas vastuolus ELi väidetega, nagu oleks tal piirkondlikes kalandusorganisatsioonides juhtroll peibutuspüügivahendite mõjude juhtimisel, ning protokoll ei sisalda meetmeid nende vahendite mõju vähendamiseks¹.

Järeldus: panna alus ELi positiivsele toimimisele Vaikse ookeani lääneosas

Vaikse ookeani lääne- ja keskosa annavad peaaegu 60% maailma tuunisaagist. Kalavarude mõistlik majandamine piirkonnas omab seetõttu üleilmset tähtsust. EL kui suur turg ja aktiivne osaleja kalapüügis ei tohi lubada oma positsioonide õõnestamist sellega, et eirab piirkonnas kehtivaid asjakohaseid režiime, näiteks PNA lepingut ja eriti selle VDS mehhanismi, mis on kaasatud WCPFC süsteemi.

ELi ja Kiribati vaheline leping on piirkonnas ainuke kahepoolne leping, mille aluseks ei ole VDS mehhanism. Ka mitmepoolne juurdepääsuleping USAga põhineb alates 15. juunist 2013 VDS mehhanismil. Lisaks ei jõustunud ELi lepingud Saalomoni Saartega ja Mikroneesia Liiduriikidega, kuna neis puudus VDS mehhanism.

Raportöör avaldab kahetsust, et väljaspool hästi väljakujunenud piirkondlikku raamistikku peetavad kahepoolsed läbirääkimised võivad tuua kasu vähestele laevaomanikele, õõnestades aga samas piirkondlikke jõupingutusi tuunivarude majandamisel ning arengumaadest väikeste

¹ „Arvestades suursilm-tuuni noorkalade suurt saaki ELi laevastiku peibutuspüügivahenditega püügil, soovitatakse hinnangus, et protokoll sisaldaks ka otseseid meetmeid selle probleemi leevendamiseks.”

saareriikide kalapüügist saadavat tulu. Raportöör sooviks ärgitada komisjoni tegema kõik mis võimalik, et teha piirkonnaga koostööd VDS mehhanismi täiustamisel, tagamaks piirkonna püügikoormuse püsimise jätkusuutlikes piirides, ning kooskõlastada jõupingutusi kontrolli parandamiseks ja sadamariigi meetmeid käsitleva kokkuleppe rakendamise hõlbustamiseks piirkonnas.

Tõsiasi, et protokoll ei põhine VDS mehhanismil, näib olevat asjaomase piirkondliku kalandusorganisatsiooni WCPFC reeglite tõsine rikkumine. Samuti moonutab see juurdepääsuõiguste turgu ning võib jätta Kiribati ja ülejäänud piirkonna ilma väga vajalikust sissetulekust¹. Euroopa Komisjon on seisukohal, et VDS mehhanismil on palju puudusi, mille seas on oluline selle läbipaistvuse puudumine. Oleks aga palju parem, kui EL üritaks parandada VDS mehhanismi selle osalisena, mitte lõhkuda seda väljastpoolt, mida tehes võib ta saada kriitika osaliseks rahvusvaheliselt kokkulepitud normide täitmatajätmise eest.

Raportöör soovib käesoleva protokolliga tagasi lükata ning komisjonil alustada läbirääkimisi uue protokolliga sõlmimiseks, milles võetakse täielikult arvesse tingimusi, mille on kindlaks määranud WCPFC ja PNA, mille osaline Kiribati on.

¹ Euroopa Parlament on väljendanud soovi, et kahepoolsed kalanduslepingud peaksid tagama, et ELi laevaomanikud kannaksid juurdepääsuõigusi omandades õiglase ja turupõhise osa kuludest. Aruanne ühise kalanduspoliitika välismõõtme kohta, punkt 43. September 2012.

Tabelid

	2007	2008	2009	2010	2011	Keskmine
Kalapüük, tonni	8671	12 269	10 625	12 268	13 247	11 416
Päevi Kiribatil	90	269	460	350	278	309
Tonne päevas	96	46	23	35	35	47
Kogumakse/päev (€)	10 461	4802	2451	3690	3677	5016
Kohandatud päevi (1,5)	135	404	690	525	567	464
Kogumakse/kohandatud päev (€)	6989	3206	1637	2,464	2455	3350
Kogumakse/kohandatud päev (\$)	9435	5066	2308	3006	3559	4675

Lipuriik	CMM 2006-01	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Hiina	420	508	232	334	261	1000	13	9
Taiwan	1913	1262	1244	1506	1341	1365	96	76
Ecuador	0	0	0	49	150	39	53	37
El Salvador	14	0	0	104	130	97	63	52
Euroopa Liit	103	30	315	173	311	241	366	339
Mikroneesia liiduriigid	387	222	86	168	123	334	6	3
Indoneesia	500	500	500	500	500	500	500	500
Jaapan	1859	1768	1493	1209	1704	2080	111	67
Kiribati	42	46	53	22	19	191	114	205
Marshalli Saared	400	402	158	155	290	168	71	32
Uus-Meremaa	346	98	289	208	196	210	68	26
Paapua Uus-Guinea	1130	1271	404	670	592	804	78	23
Filipiinid	452	306	150	26	73	20	2	0
Korea Vabariik	1249	1082	742	1398	1513	1728	208	65
Saalomoni Saared	17	17	15	5	0	0	0	0
Tuvalu	0	0	0	0	0	36	4	5
USA	1037	767	533	798	1566	1773	400	583
Vanuatu	593	369	401	379	215	103	37	27
Kokku	10 461	8648	6615	7704	8984	10 689	2190	2049

Tabel 3. Erinevate Vaikse ookeani lääne- ja keskosas tegutsevate seinerilaevastike kasutatud püüniste liigid

	Vaba püük	Palk	Triiviv peibutuspüügi vahend	Ankurdatud peibutuspüügi vahend	Muud
Korea	63%	18%	19%	0%	1%
Taiwan	42%	40%	18%	0%	0%
Jaapan	41%	42%	16%	0%	0%
USA	14%	9%	77%	0%	0%
Uus-Meremaa	27%	4%	69%	0%	0%
Vanuatu	50%	20%	22%	9%	0%
Hiina	58%	8%	33%	1%	0%
Filipiinid	28%	30%	9%	32%	0%
Hispaania (EL)	11%	0%	89%	0%	0%
Ecuador	11%	1%	88%	0%	0%
El Salvador	13%	0%	87%	0%	0%
Kokku DWFN	48%	28%	22%	2%	0%
FSMA ja koduriik	43%	25%	24%	7%	1%

25.6.2013

ARENKUKOMISJONI ARVAMUS

kalanduskomisjonile

ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus protokollis sõlmimise kohta Euroopa Liidu ja Kiribati Vabariigi vahel, millega määratakse kindlaks ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja teiselt poolt Kiribati Vabariigi vahel sõlmitud kalandusalases partnerluslepingus sätestatud kalapüügivõimalused ja rahaline toetus (13331/2012 – C7-0036/2013 – 2012/0229(NLE))

Arvamuse koostaja: Norbert Neuser

LÜHISELGITUS

Kiribati on kaugel Vaikses ookeanis asuv saareriik, mis koosneb 33st hajusalt paiknevast saarest, millest 21 on asustatud. Kui maismaapinda on riigil kokku ainult 726 km², siis tema majandusvöönd on Vaikse ookeani saareriikide seast suurim.

Kiribati on demokraatlik vabariik. Tema majandust kammitsevad kõigile teistelegi atollsaareriikidele omased piirangud. SKT kasv on hinnanguliselt 2–3% aastas. Kiribati SKT ühe elaniku kohta (1047 eurot) on Nauru lepingu osaliste riikide hulgas kõige väiksem ja Kiribati liigitatakse vähim arenenud AKV riikide hulka. Majandusraskused tulenevad muu hulgas riigi väiksusest, kaugusest ja geograafilisest killustatusest, madalast mullaviljakusest, kasutatavate loodusvarade piiratusest ja rahvaarvu kasvust. Kiribati arengukavas aastateks 2008–2011 keskendutakse perifeersete saarte majanduskeskkonna parandamisele, tervishoiuteenuste kättesaadavuse parandamisele ja kliimamuutusele reageerimisele.

Kiribati sõltub suurel määral ookeani-kaugpüügiga tegelevate riikide püügiloatadest (annavad 23–30% valitsussektori tuludest) ja välisriikides peamiselt meremeestena töötavate Kiribati kodanike rahaülekannetest. Kalapüük on samuti tähtis elatusallikas, millega tegeleb üle 80% majapidamistest. Kalandussektor annab umbes 10% SKTst.

Kiribati saab kasu piirkondlikest arengualgatustest, kuid kalapüüki ei käsitleta ei tema kümnendas riigistrateegia dokumendis ega ka riiklikus näidisprogrammis. Selle asemel toetatakse kalandust kehtiva kalandusalase partnerluslepingu põhjal valdkondliku poliitika toetuseks minevatest summadest. Praegu ei toimu Kiribati ja ELi vahel kalandustoodetega kauplemist, kuid tulevikus tahab riik hakata eksportima värsket tuunikalafileed.

Kavandatava protokoll hindamine

Kavandatav uus protokoll sarnaneb põhiosas protokolliga aastateks 2007–2012, mille kehtivusaeg on lõppenud. Komisjoni poolt välistöövõtjalt tellitud järelhindamises tuuakse välja eelmise protokoll nõrgad ja tugevad küljed ja seetõttu aitab see ka käesolevat ettepanekut hinnata.

Kalapüügivõimaluste osas nähakse siin ette püügilubade andmine neljale seinerile ja kuuele õngejadalaevale. Kalapüügiõiguse eest Kiribati majandusvööndis makstakse igal aastal 975 000 eurot, mis vastab võrdlustonaažile 15 000 tonni tuunikala aastas. Riigi kalanduspoliitika toetamiseks eraldatakse 350 000 eurot.

ELi tasutav iga-aastane summa (laevaomanike täiendavaid makseid arvestamata) kalapüügi eest Kiribati majandusvööndis jääb muutumatuks (65 eurot tonni kohta), kuid kalanduspoliitika toetuseks minev summa peaaegu kahekordistub – kui eelmise protokoll kohaselt oli aastasumma 62 400 eurot, siis uues protokollis on see 116 666 eurot aastas.

Järelhinnangus tuuakse välja mõningad eelmise protokoll mureküsimumed, näiteks: enne 2011. aastat ei toimunud ühtegi ühiskomitee koosolekut; kalanduspoliitika toetamiseks eraldatud summade ülekandmine venis; Kiribati ei andnud laevaomanikele kontrollitõendeid ja vaatlejate aruandeid; ja sisuliselt midagi ei tehtud ühissettevõtete loomiseks või kala kohapeal lossimiseks töötlemise eesmärgil.

Nauru lepingu osapooled

Raportöörile teeb tõsist muret see, et kavandatavas protokollis ei järgita mõningaid Nauru lepingu sätteid, kuigi see on kaheksa Vaikse ookeani areneva saareriigi, nende seas Kiribati vahel sõlmitud siduv piirkondlik leping, mille peaesmärk on ühtlustada ja kooskõlastada nende riikide jaoks väga suurt tähtsust omavate kalavarude majandamist.

Nauru leping hõlmab mitut rakendusprotokoll ja korda, milles esitatakse kokkulepitud tingimused, mida kohaldatakse kõigi lepinguosaliste majandusvööndis kala püüdvate välisriikide kalalaevade suhtes. Need tingimused reguleerivad näiteks saagi pardal hoidmist, alasid, kus on keelatud peibutuspuügivahendite kasutamine, vaatlejate kaasamist kõigile püükidele või siis püügipäevagraafikute (Vessel Day Scheme – VDS) kohustuslikku kasutamist (VDS on lepinguosaliste väljatöötatud püügikoormuse haldamise mehhanism). VDS mehhanismiga nähakse ette ja eraldatakse igale lepinguosalisele lubatud püügikoormusele vastav püügipäevade arv ning määratakse, et alates 2012. aastast võetakse välisriikide kalalaevadelt tasu, mille suurus on vähemalt 5000 USD ühe püügipäeva eest.

Asjaolu, et ELi ja Kiribati vahel kokkulepitud protokollis ei järgita VDS mehhanismi, põhjustab pingeid nii ELi ja mõningate Vaikse ookeani saareriikide kui ka Kiribati ja teiste Vaikse ookeani saareriikide vahel, kes väljendavad muret selle üle, et EL toimib pahauskselt ja õhnestab piirkondlikku solidaarsust.

Raportööri arvates tuleb Vaikse ookeani riikide koostööd nende tuunikalavarude majandamisel mitte õhnestada, vaid toetada. Tuunikalavarud on peaaegu ainuke neile saareriikidele tulu andev loodusvara. Sellepärast omab tuunivarude ühine majandamine ja

kaitse nende jaoks lausa eksistentsiaalset tähtsust. See tähendab, et kolmandate riikide ja sealhulgas ka ELiga sõlmitavates kalandusalastes lepingutes tuleks täiel määral järgida piirkondlike ja allpiirkondlike kokkulepete ja mehhanismide sätteid.

ELiga kõnealust protokollit sõlmides rikuks Kiribati Nauru lepingut. Samas võib EL rikkuda poliitikavaldkondade arengusiduse põhimõtteid ja õõnestada kogu piirkonnas enda kui koostööpartneri usaldusväärust, kuna ta ei tagaks oma kalanduspoliitika kooskõla Nauru lepingu osapoolte vahel kokkulepitud kalanduspoliitikaga ja kahjustaks nõnda piirkondlikku integratsiooni.

Seepärast soovitab raportöör Euroopa Parlamendil mitte anda nõusolekut käesoleva protokollit sõlmimiseks. Ta palub komisjonil korraldada uued läbirääkimised protokollit sõlmimiseks ja lisada sellesse kõigi Kiribati jaoks siduvate piirkondlike ja allpiirkondlike kokkulepete ja mehhanismide sätteid.

Arengukomisjon palub vastutaval kalanduskomisjonil teha Euroopa Parlamendile ettepanek nõusolekut mitte anda.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	24.6.2013
Lõpphääletuse tulemus	+: 16 -: 5 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Thijs Berman, Michael Cashman, Leonidas Donskis, Charles Goerens, Catherine Grèze, Mikael Gustafsson, Eva Joly, Michał Tomasz Kamiński, Norbert Neuser, Bill Newton Dunn, Maurice Ponga, Jean Roatta, Keith Taylor, Patrice Tirolien, Anna Záborská
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Kriton Arsenis, Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Fiona Hall, Edvard Kožušník, Krzysztof Lisiek, Csaba Óry, Patrizia Toia
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Luigi Berlinguer

23.1.2013

EELARVEKOMISJONI ARVAMUS

kalanduskomisjonile

ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus protokollis sõlmimise kohta Euroopa Liidu ja Kiribati Vabariigi vahel, millega määratakse kindlaks ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja teiselt poolt Kiribati Vabariigi vahel sõlmitud kalandusalases partnerluslepingus sätestatud kalapüügivõimalused ja rahaline toetus (COM(2012)0468 – C7-0000/2012 – 2012/0229(NLE))

Arvamuse koostaja: François Alfonsi

LÜHISELGITUS

Vastavalt nõukogu poolt antud volitustele pidas komisjon Euroopa Liidu nimel Kiribati Vabariigiga läbirääkimisi Euroopa Liidu ja Kiribati Vabariigi vahel sõlmitud kalandusalase partnerluslepingu protokollis pikendamiseks. Nende läbirääkimiste tulemusena parafeeriti 3. juunil 2012 uus protokoll, mis hõlmab kolmeaastast ajavahemikku alates 16. septembrist 2012.

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 43 lõike 2 ja artikli 218 lõike 6 punkti a kohaselt võib Euroopa Parlament nõusoleku anda või selle andmata jätta.

Uus protokoll on kooskõlas kalandusalase partnerluslepingu eesmärkidega tihendada koostööd Euroopa Liidu ja Kiribati Vabariigi vahel ning edendada mõlema lepinguosalise huvides partnerlusraamistikku jätkusuutliku kalanduspoliitika ja kalavarude vastutustundliku kasutuse väljaarendamiseks Kiribati majandusvööndis.

Lepinguosalsed on kokku leppinud, et nad teevad koostööd Kiribati kalanduspoliitika rakendamiseks ning jätkavad poliitilist dialoogi asjakohase programmitöö teemadel.

Uues protokollis sätestatud rahaline toetus kogu programmiperioodi kohta on 4 428 000 eurot, mis moodustub aastate lõikes vastavalt 1 456 000 eurost ja 1 516 000 eurost. See summa jaguneb järgmiselt: a) 975 000 eurot aastas juurdepääsu eest Kiribati majandusvööndile ja b) 350 000 eurot aastas, mis vastab täiendavale summale, mida EL maksab Kiribati kalanduspoliitika toetamiseks.

Kulu liik	2013	2014	2015	KOKKU
Loodusvarade kaitse ja majandamine	1 325 000€	1 325 000€	1 325 000€	3 975 000€
Halduskulud	131 000€	131 000€	191 000€	453 000€
KOKKU	1 456 000€	1 456 000€	1 516 000€	4 428 000€

Eelarvekomisjon tuleb meelde oma varem esitatud nõudmisi komisjonile:

- kontrollida igal aastal, kas liikmesriigid, kelle laevad kalastavad lepingu juurde kuuluva protokollil alusel, on oma teavitamiskohustust täitnud. Kui kõnealused kohustused on täitmata, peaks komisjon keelduma neile järgmiseks aastaks püügiluba andmast;
- esitada igal aastal parlamendile ja nõukogule aruande protokollil artiklis 7 nimetatud mitmeaastase sektoripõhise programmi tulemuste ja liikmesriikide aruandluskohustuste täitmise kohta;
- esitada enne protokollil kehtivusaja lõppu või enne selle kehtivusaja pikendamiseks läbirääkimiste alustamist parlamendile ja nõukogule protokollil täitmise järelhindamise aruande koos kulude-tulude analüüsiga.

Eelarvekomisjon palub vastutaval kalanduskomisjonil teha Euroopa Parlamendile ettepanek anda nõusolek.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	23.1.2013						
Lõpphääletuse tulemus	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 100px;">+:</td> <td style="text-align: right;">31</td> </tr> <tr> <td>-:</td> <td style="text-align: right;">2</td> </tr> <tr> <td>0:</td> <td style="text-align: right;">0</td> </tr> </table>	+:	31	-:	2	0:	0
+:	31						
-:	2						
0:	0						
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Marta Andreasen, Zuzana Brzobohatá, Jean-Luc Dehaene, José Manuel Fernandes, Eider Gardiazábal Rubial, Salvador Garriga Polledo, Ingeborg Gräßle, Lucas Hartong, Monika Hohlmeier, Anne E. Jensen, Ivailo Kalfin, Sergej Kozlík, Jan Kozłowski, Alain Lamassoure, Giovanni La Via, Claudio Morganti, Jan Mulder, Juan Andrés Naranjo Escobar, Nadezhda Neynsky, Dominique Riquet, Potito Salatto, Alda Sousa, László Surján, Derek Vaughan, Angelika Werthmann						
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	François Alfonsi, Edit Herczog, Paul Rübig, Peter Šťastný, Georgios Stavrakakis, Theodor Dumitru Stolojan, Gianluca Susta, Nils Torvalds						

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	17.10.2013
Lõpphääletuse tulemus	+: 18 -: 3 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Kriton Arsenis, Chris Davies, Carmen Fraga Estévez, Pat the Cope Gallagher, Dolores García-Hierro Caraballo, Marek Józef Gróbarczyk, Iliana Malinova Iotova, Werner Kuhn, Isabella Lövin, Gabriel Mato Adrover, Guido Milana, Crescenzo Rivellini, Ulrike Rodust, Raúl Romeva i Rueda, Struan Stevenson, Isabelle Thomas, Jarosław Leszek Wałęsa
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Jim Higgins, Antolín Sánchez Presedo
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Maria Da Graça Carvalho, María Auxiliadora Correa Zamora, George Lyon, Francisco José Millán Mon, Bart Staes